

Posion kunta

**TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUS
VUODELTA 2022**

29.5.2023

Sisällysluettelo

1	Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely	3
2	Arvio vuoden 2021 arviointikertomuksessa esitettyjen asioiden nykytilasta	4
3	Yleistä	4
4	Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	4
5	Toiminnalliset tavoitteet/Keskushallinto	5
6	Henkilöstö	5
7	Hyvinvointilautakunta	5
7.1	Hallinto- ja tukipalvelut	5
7.2	Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus	6
7.3	Kansalaisopisto	6
7.4	Kirjasto	6
7.5	Vapaa-aikatoimi (kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi)	6
7.6	Varhaiskasvatus	7
8	Toimintaympäristölautakunta	7
9	Investointien toteutuminen	7
10	Elinkeinopalvelut	8
11	Konsernin tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen	8
12	Tilintarkastajan tilintarkastuskertomus	8
13	Yhteenveto	8
14	Allekirjoitukset	8

1 Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa.

Arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota erityisesti niihin tavoitteisiin, jotka eivät ole toteutuneet. Arviointivuoden onnistumisia tuodaan myös esille, erityisesti niitä, jotka lautakunta on arvioinut merkittäviksi.

Toteutumisia arvioidaan lisäksi kuntastrategian ja sen tavoitteiden pohjalta.

Kuntalain 123 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on

1. Valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.
2. Arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
3. Arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.
4. Huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen yhteensovittamisesta.
5. Valvoa 84§:ssa säädetyn sidonnaisilmoitusvelvollisuuden noudattamista saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.
6. Valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.8.2021 alkaen

jäsen	varajäsen
Irja Lohilahti	Leila Luksua
Johanna Mursu	Toini Määttä
Markku Hyypiö	Hannu Sievola
Marko Kemppainen	Ari-Pekka Huttu
Minna Tuomivaara-Oiva	Anja Joenkaari

Lautakunnan puheenjohtajana toimii Irja Lohilahti 1.8.2022 alkaen ja varapuheenjohtajana Johanna Mursu, Sihteerinä ja tilintarkastajana toimii Juha Väärälä Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:sta.

Lautakunta on kokoontunut vuoden 2022 aikana 6 kertaa ja käsitellyt 49 §.

Arviointivuoden aikana on kuultu seuraavia henkilöitä:

- Hyvinvointipalvelujen palvelujohtaja Marjo Paloniemi
- Johtava sosiaalityöntekijä Jari Posio
- Hyvinvointijohtaja Juha Peteri
- Kunnanjohtaja Pekka Jääskö
- Hallintojohtaja Eija Ahola
- Työllisyyskoordinaattori Hanna Hermunen
- Posion Taika-asunnot Oy:n toimitusjohtaja Kaija Karjalainen
- Posion Vesi ja Lämpö Oy:n toimitusjohtaja Pasi Ruokamo
- Coronarian kuntapalvelujen johtaja Janne Lehtimäki
- Tilintarkastaja Juha Väärälä

Lautakunta on seurannut hyvinvointi- ja toimintaympäristölautakunnan, valtuuston ja kunnanhallituksen päätöksiä. Arviointikertomusta varten on perehdytty kunnan toimintakertomukseen ja tilinpäätökseen vuodelta 2022.

2 Arvio vuoden 2021 arviointikertomuksessa esitettyjen asioiden nykytilasta

Lautakunnat ja kunnanhallitus ovat antaneet vuoden 2021 arviointikertomuksessa esille tuotujen kehittämiskohteiden osalta raportit toimenpiteistä, joilla kehittämistä on tarkoitus edistää. Valtuusto ja tarkastuslautakunta ovat käsitelleet ja hyväksyneet raportit.

Lautakunta esitti erityisesti kunnan asuntotilanteen edistämistä.

Kuntoraportit ja peruskorjaussuunnitelmat on laadittu 6 kiinteistölle ja asuntopulan ratkaisujen tueksi on perustettu valmisteluryhmä. Tulossa on pientalojen ja rivitalon rakentamishankkeet.

Rakennusluvut on käsitelty 1–2 kk:n kuluessa, poikkeamisluvat 2 kk:n aikana saapumisesta.

Päivähoidon henkilöstöresurssiin on saatu työntekijöitä ja sijaisia, mutta edelleen on pulaa työntekijöistä.

Päivähoidon/varhaiskasvatuksen työilmapiiri on parantunut ja tiimityö edennyt.

3 Yleistä

Lautakunnan arvion mukaan kuntastrategia sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämissuunnitelma on hyvin huomioitu kaikkien toimialojen ja keskushallinnon toimintatavoitteiden laadinnassa ja toteutumisen raportoinnissa.

Kuntalaisnäkökulma on huomioitu mm. kuntalaistapaamisia järjestämällä ja järjestöyhteistyön kehittämisellä. Hyvinvointipalveluissa asiakaspalautteita on kerätty ja palautteisiin vastattu yhteistyössä kunnan hallinnon kanssa.

Mikäli useita kielteisiä palautteita annetaan samoista palveluista, lautakunta suosittaa, että palveluntuottajat/kunta esittävät julkisuudessa kommentointia/perusteluja kyseisten palveluiden toteuttamisesta.

Riskien arviointi on toteutettu kaikilla toimialoilla ja tytäryhtiöissä.

Tavoitteilla tulee olla toimintaa ohjaava vaikutus ja niiden on oltava mitattavissa.

Päätösten vaikutusten arviointi/ huomiointi on tärkeää.

Palvelujen riittävyttä, saatavuutta ja asiakastyytyväisyyttä on hyvä arvioida.

4 Arvio valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Käyttötalousosa	TA+muutos	Toteuma	Poikkeama
Kunnanvaltuusto	-16	-13	3
Keskusvaalilautakunta	-15	-3	12
Tarkastuslautakunta	-16	-15	1
Kunnanhallitus	-2 540	-2 490	50
Hyvinvointilautakunta	-25 793	-25 337	456
Toimintaympäristölautakunta	-819	-1 000	-181

Vuoden 2022 toimintakate on 28,8 miljoonaa euroa, joka on 389 tuhatta euroa budjetoitua pienempi. Verotuloja kertyi 11 miljoonaa euroa ja valtionosuuksia 18,6 miljoonaa euroa. Vuosikate on 957 tuhatta euroa eli 711 tuhatta euroa budjetoitua suurempi. Ennakoitua parempaan tulokseen vaikuttivat kuntayhtymien ylijäämien palautukset kunnalle.

5 Toiminnalliset tavoitteet/Keskushallinto

Keskushallinnolle asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Työttömyysprosentti ei ole alentunut. Sähköistä, virallista ilmoitustaulua ja sähköistä asiointipistettä kuntalaisille ei ole pantu käyttöön. Kylätalkkaritoiminnan selvitys ei ole käynnistynyt.

Kuntaorganisaation uudistus eteni. Henkilöstön arviointia sen toteuttamisen vaikutuksista on suositeltavaa toteuttaa.

Posion kunta ostaa talous- ja palkkatoimen palvelut Sarastia Oy:ltä. Palvelusta on tullut kunnan vastuuhenkilöstöltä runsaasti negatiivista palautetta. Palkkojen lisiä on jäänyt maksamatta/tilittämättä huomattavasti ja viivästyneinä. Palkkalaskennan yhteydenpito kuntaan on ollut heikko palautteesta huolimatta.

Tarkastuslautakunnan mielestä palvelu olisi syytä kilpailuttaa ja selvittää, olisiko kannattavaa toteuttaa talous- ja palkkatoimen palvelut kunnan omana toimintana.

6 Henkilöstö

Henkilöstön työhyvinvointikyselyn vastausprosentti oli vain 38,8 %. Arviointivuoden aikana kunnan palvelussuhteessa oli 207 henkilöä (2021: 219), joista vakinaisessa työsuhteessa 57 % (2021: 54,3 %) ja määräaikaisessa 43,5 % (2021: 45,7 %).

Sairauspoissaoloja oli yhteensä 4023 kpv. (2021: 2873 kpv.) = 19,4 kpk/hlö, 16,7 kpv. 2021.

Sairauspoissaolopäivät ovat siis lisääntyneet vuodesta 2021 ja covid-19 ei selittäne kokonaan lisääntymistä.

Henkilöstön vaihtuvuus oli merkittävä johtuen lomituspalvelu- ja hyvinvointialueuudistuksista. Kuitenkin kunnan ja yksityisten palveluntuottajien tulisi jatkossa tehdä lyhyissä työsuhteissa olleille lähtemiseen vaikuttaneiden syiden selvitys.

Henkilöstön perehdytysohjelma-lomake on valmistettu. Yhteisöllisyys ja yhteisöllinen johtaminen työhyvinvointia parantamassa- kehittämisohjelma ja myös muita toimintoja ja henkilöstön hyvinvointia tukevia hankkeita kunta on toteuttanut.

Henkilöstöpolitiikan tulee tukea työntekijöiden ammattitaitoa, työhyvinvointia ja työkykyä sekä valmiutta siirtyä muutostilanteissa tarvittaessa toisiin tehtäviin.

7 Hyvinvointilautakunta

Talousarvion toteuma jäi jonkin verran arvioitua alemmaksi, toimintamenot arvioitua pienemmät, toimintatuotot hieman arvioitua suuremmat. Toimintakate toteutui 3,5 % edellisvuotta suurempana.

7.1 Hallinto- ja tukipalvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut kunta on järjestänyt yhteistyössä Coronaria-ryhmittymän kanssa. Ostopalvelujen tuottajat Coronaria, Nuorten Ystävät ry ja Posion 4 H- yhdistys ovat antaneet hyvinvointilautakunnalle vuosiraportit 2022 toiminnastaan.

Hallinto- ja tukipalveluhenkilöstön siirtymisen valmistelu hyvinvointialueen työntekijöiksi aiheutti järjestelyjä ja lisäsi henkilöstön kuormitusta.

Asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet, samoin HyTe- suunnitelman tavoitteet.

Palvelusetelitoimintaan ei ole toistaiseksi saatu yrittäjiä.

Työttömien työ- ja toimintakyvyn arviointiprosessia on kehitetty. Omaishoitajien jaksamiseen on panostettu ja järjestöyhteistyötä on rakennettu. Järjestöjen yhteistoiminnan organisointi resurssien mukaisesti ja päällekkäisyyksien välttämiseksi on tärkeää.

Sosiaalipalveluissa on toimittu määräaikojen mukaisesti. Sähköinen perhekeskus on aloittanut toimintansa.

Laphaan siirtyminen edellyttää hyvää ajankohtaista tiedottamista kuntalaisille sote-palvelujen saatavuudesta paikallisesti, niin että tieto on helposti saatavilla eri-ikäisille posiolaisille. Samoin mahdollisista pandemiosta on hyvä antaa tilannetiedotuksia ja ohjeita. Coronarian toimintakertomuksesta eivät ilmene lääkäreiden ajanvarauksen ja tehostettujen asumispalveluiden jonotusajat eivätkä vuorohoito- ja pysyvien asumispaikkojen riittävyys.

7.2 Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus

Esi- ja perusopetus

Esi- ja perusopetuksen osalta asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Opettajien pysyvyys on ollut hyvä ja rekrytoinnit onnistuneet.

Oppilashuollollisen tuen tarve on edelleen lisääntynyt. Moniammatillisuuden vahvistaminen koulun henkilöstössä ja yhteistyö ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa on kehittämistä vaativa.

Oppilaille on järjestetty kerhotoimintaa aktiivisella yhteistyöllä kunnan toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa. Tämä tuo toiminnallisuutta lasten ja nuorten elämään ja toivottavasti lisää heille sosiaalisuutta ja yhteenkuuluvuutta.

Lisäksi kouluruokailusta ja vanhustenruuasta saatu huonoa palautetta, että ruoka on mautonta ja ei maistu kenellekään (Compass Group Oy).

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen tavoitteet ovat toteutuneet. Posiolaisia on yläasteen koulutuksen päättyessä hyvä kannustaa jatko-opintoihin oman paikkakunnan lukiossa. Markkinointia kotimaassa ja kansainvälisesti on syytä jatkaa tuoden esille lukion keramiikka-, liikunta- ja yrittäjäpainotteisuuden sekä myös Posion tarjoaman monipuolisen luontoympäristön.

Lukion peruskorjaussuunnittelu ei ole edennyt.

7.3 Kansalaisopisto

Tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. KOSKI-tietovaranto on käytössä.

Samoin HyTe-suunnitelmaan kirjatut toimenpiteet toteutuivat muilta osin, paitsi työikäisille tärkeät yrittäjätietoutta ja kevytyrittäjyyttä käsittelevät kurssit eivät toteutuneet. Opettajien saatavuus on vaikeutunut.

Toimistotyöntekijän työpanos kansalaisopistossa tulee olla riittävä.

7.4 Kirjasto

Kirjaston tavoitteet ovat toteutuneet. Kirjasto on järjestänyt tilaisuuksia kouluikäisille ja tehnyt yhteistyötä päiväkodin kanssa.

Kirjaston tilat kaipaavat uusintaa, sisäilmaongelmaan on puututtava. Myös kokonaan uusien tilojen hankintamahdollisuus tulee kunnassa selvittää.

Kuntalaisille on tehty kysely kirjaston aukioloajoista ja niitä toivottiin pidennettäväksi.

7.5 Vapaa-aikatoimi (kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi)

Vapaa-aikatoimen tehtäväalue järjestää kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluja kuntalaisille. Liikuntatoimen tehtävä on huolehtia liikuntatoiminnan suunnittelusta ja kehittämisestä sekä toiminnan tukemisesta. Myös kesäasukkaat ja matkailijat on hyvä huomioida palvelujen markkinoinnissa.

Kulttuuritoiminnassa tehdään yhteistyötä Posion Matkailuyhdistyksen, kolmannen sektorin ja paikallisten kulttuurintuottajien kanssa.

Vapaa-aikatoimelle asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Liikunnanohjausta on järjestetty myös sivukylille. Toimintojen ja tapahtumien suunnittelussa on huomioitu eri ikäryhmät, kerhotoimintaa pidetty yllä järjestöjen kanssa.

Kulttuuritoiminnan harjoittamiseen kaivataan lisää tiloja. Tämä huomioitaneen mahdollista kirjastotilan uudisrakentamista suunniteltaessa.

Etsivän nuorisotyöntekijän toimi on vakinaistettu ja siihen kuuluvat myös nuorten työpajatoiminnan yksilö- ja työvalmentajan tehtävät. Posion 4H-yhdistys järjestää nuorisotoimintaa ostopalveluna.

7.6 Varhaiskasvatus

Asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Valmius- ja turvallisuussuunnitelmien päivitys on vielä kesken.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodissa ja esiopetusta täydentävänä peruskoululla esikoululaisten aamu- ja iltapäivätoimintana. Palvelulla on merkitystä lapsiperheiden muuttohalukkuudelle kuntaan.

Vastuuhenkilön vaihtuvuutta oli 3 henkilön verran. Sijaisten saatavuudessa on ollut haasteita ja pätevistä työntekijöistä on edelleen pulaa. Vuoropäivähoidon tarve on lisääntyvää, mutta siihen on pystytty vastaamaan samoin kuin ryhmäkokojen pientymiseen ja kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen.

Hoitopaikat lapsille ovat järjestyneet säädetyssä määrääjässä hyvin.

8 Toimintaympäristölautakunta

Toimialan tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Rakennuslupien ja poikkeuslupien käsittely on nopeutunut.

Keskustassa on raivattu maisemia, liikuntamahdollisuuksia on edistetty Kotivaaran alueella kuntoportaiden ja Frisbee-golfradan rakentamisella sekä latujen raivauksella. Ulkoilureittitoimitus on osittain kesken.

Teiden ja katujen kunnossapitomäärärahoja suositellaan lisättäväksi.

Kunnan kiinteistöjen peruskorjaussuunnitelma on aloitettu. Tietoliikenneyhteyksien parantamista varten ei ole kuntaan saatu kuitua.

Tonttien myyntitavoitetta (100.000 euroa) ei saavutettu, mutta 8 tonttia on saatu myydyksi.

Ruokahuolto- ja siivouspalvelut on ulkoistettu 12.10.2020 Compass Group Oy:lle. Ruuasta on saatu runsaasti huonoa palautetta. Tilapalvelut ylittivät talousarvion 99 tuhannella eurolla.

Sopimus on kilpailutettu, mutta tarkastuslautakunta miettii voisiko kunta tuottaa itse tätä palvelua jatkossa?

Toimintaympäristölautakunnan toimintakate ylitti talousarvion 181 tuhannella eurolla vaikka toimintaympäristölautakunta anoi valtuustolta lisämäärärahan 231.821 euroa. *Tarkastuslautakunta kysyy mistä syystä näin suuri ylitys pääsi syntymään vaikka valtuusto oli hyväksynyt lautakunnan pyynnöstä lisämäärärahan 231.821 euroa?*

9 Investointien toteutuminen

Kunnassa on tehty huomattavasti investointeja mm. rakennusten peruskorjauksiin, liikuntakampukseen, palveluasuntojen muutostöihin, käyttövesiputkien korjauksiin.

Yli 100 000 euron investointeja olivat sotavammaisten palvelutalon ja valtuustosalin remontit, käyttövesiputkistojen korjaukset, pikkutorin rakentaminen (edelleen kesken) ja kattotyöt.

Investointien toteuma (sis. laiteinvestoinnit)	TA 2022	Toteuma
Menot	1 215 000	1 115 829

Tulot	84 500	101 400
Nettomenot	1 130 500	1 014 429

10 Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelujen tavoitteet ovat toteutuneet. Yritystoimintaa on edistetty yritysneuvonnan ja elinkeinojen kehittämishankkeilla ja tuettu yrityksiä sukupolvenvaihdoksissa. Etätyötiloja on perustettu.

Uusia yrityksiä oli 2022 5 kpl.

Lomituspalvelujen tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Työtapaturmien määrä säilyi entisellään.

11 Konsernin tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

Posion Vesi ja Lämpö Oy:n tavoite oli positiivinen tulos, joka toteutui. Kokonaisliikevaihto kasvoi 6,7 % ollen 1,7 miljoonaa euroa. Maksuvalmius on ollut riittävä. Kunnan laina on saatu maksetuksi, mutta muuten yhtiö on edelleen velkainen, jäljellä 3,2 miljoonaa euroa.

Posion Taika-asunnot Oy:n asuntojen käyttöaste oli 96 % (118 vuokra-asuntoa). Talous on ollut vakaa ja maksuvalmius hyvä. Tilikauden tulos kuitenkin alijäämäinen 100 279 tuhatta euroa. Asuntoja korjattiin 112 229 eurolla.

12 Tilintarkastajan tilintarkastuskertomus

Tilintarkastaja on esittänyt tilintarkastuskertomuksen 29.5.2023 pidetyssä tarkastuslautakunnan kokouksessa § 26.

Yhteenvedona suoritetusta tarkastuksesta voidaan todeta, että Posion kunnan hallintoa ja taloutta on suoritettuna tarkastuksen perusteella todettu hoidetun lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Tilinpäätös antaa riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista. Tilinpäätös voidaan vahvistaa ja kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille voidaan myöntää vastuuvapaus.

Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen.

13 Yhteenveto

Kunnan taloustilanne ja palvelujen ylläpitäminen ovat edenneet pääosin suunnitelmien mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan huomioidut ja suosittelemat kehittämiskohteet ilmenevät kunkin lautakunnan alaisten palvelujen arvioinnissa.

Yritystoiminnan lisääminen ja tuki ovat tärkeitä väestön pysyvyyden ja myönteisen muuttoliikkeen kannalta.

Laadukkaat, monipuoliset palvelut kaikenikäiselle väestölle vaikuttavat asettautumiseen. Myös kesäasukkaiden asettautumista ja etätyömahdollisuuksia kunnan tiloissa on hyvä tukea.

Asiakaslähtöisyys palveluissa, yhteisöllisyys kuntalaisten keskuudessa tukevat viihtyvyyttä.

Tarkastuslautakunta esittää kiitokset johtaville viranhaltijoille, työntekijöille, ostopalvelujen tuottajille sekä päättäjille ja toivottaa edelleen monipuolista hyvinvointia.

14 Allekirjoitukset

Posiolla 29 / 5.2023

Irja Lohilahti
puheenjohtaja

Johanna Mursu
varapuheenjohtaja

Markku Hyypia
jäsen

Marko Kemppainen
jäsen

Anja Joenkaari
varajäsen